

LOCATIEKEUZE VOOR AFVALINRICHTINGEN

RENÉ IDEMA EN JAN SCHUUR

De Rijksplanologische Dienst (RPD) en het ingenieursbureau HASKONING hebben samen de *BackYard Verkenner* ontwikkeld, een GIS-applicatie voor de ondersteuning van onderzoek naar locaties voor afvalinrichtingen. De ontwikkeling van de *BackYard Verkenner* past in de filosofie van de RPD om Geografische Informatie Systemen (GIS) te gebruiken bij het efficiënt en effectief operationaliseren van ruimtelijke vraagstellingen.

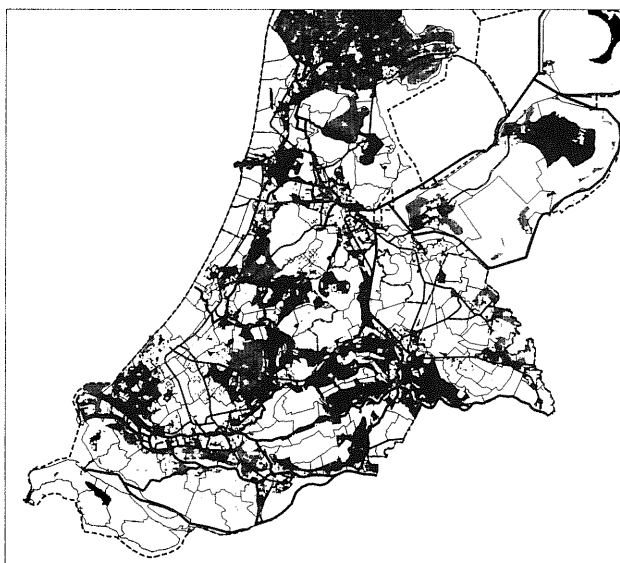
Het bepalen van locaties voor afvalinrichtingen is vaak het resultaat van ondoorzichtige besluitvorming. Lokale politieke verhoudingen, lobbies van actiegroepen en particuliere initiatieven geven doorgaans de doorslag. Dat leidt nogal eens tot vertraging en tot locaties die vanuit ruimtelijk en milieuhygiënisch oogpunt minder geschikt zijn. Om dit te voorkomen is door de RPD en het Afval Overleg Orgaan een officiële locatie-keuzeprocedure opgesteld en zijn er criteria gegeven waaraan geschikte locaties voor afvalinrichtingen moeten voldoen.

UITSLUITING

De locatie-keuzeprocedure sluit in een aantal fasen gebieden uit voor de locatie van een afvalinrichting. De 'uitsluitende fase', waarbij gebieden op basis van wettelijke en formele regelingen worden uitgesloten, is de belangrijkste. Het criterium grondwaterbeschermingsgebieden, bijvoorbeeld, hoort thuis in deze fase. In de illustratie zijn de wettelijk vastgelegde grondwaterbeschermingsgebieden aangegeven. Deze gebieden zijn niet geschikt voor de locatie van een afvalinrichting.

In de 'rangschikkende fase' worden locaties die na de uitsluitende fase zijn overgebleven gerangschikt naar hun geschiktheid. Het criterium stedelijk gebied hoort hierin thuis. Dit

- Uitsluitende fase
- Beperkende fase A
- Beperkende fase B-push
- Beperkende fase B-pull
- Zoekruimte

Bron: HASKONING.

criterium heeft geen formele basis en is minder hard dan het criterium grondwaterbeschermingsgebieden. Het staat niet bij voorbaat vast wat stedelijk gebied is en wat niet. In het project zijn enkele definities voor dit begrip onderzocht. In ieder geval moeten locaties voor afvalinrichtingen binnen stedelijke gebieden worden gezocht.

COMBINEREN

De database van de *BackYard Verkenner* is zowel een grabbelton als een vergaarbak. Een grabbelton, omdat er veel verschillende kaarten in zitten. Bij elk criterium waaraan een locatie voor een afvalinrichting moet voldoen, hoort tenminste één kaart. Voor het criterium stedelijk gebied zijn er de kaarten 'stadsgebieden', 'bebouwde kom', 'stedelijke invloedssfeer', en 'adresdichtheid'. De gebruiker van de *BackYard Verkenner* kiest één van deze kaarten.

De database is ook een vergaarbak. De nauw-

keurigheid van de gegevens loopt sterk uiteen. Er zijn de nauwkeurige bodemgebruikstatistieken van het CBS (schaal 1:10.000), maar er zijn ook kaarten uit het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud (schaal 1:500.000). GIS maakt het mogelijk al deze gegevens te combineren.

DOOR ELKAAR

In de *BackYard Verkenner* worden vector- en rasterbestanden door elkaar gebruikt. Voor een verfijnde kartografische output en een hogere nauwkeurigheid zijn vectorkaarten belangrijk. Nauwkeurigheid is bijvoorbeeld van belang bij het bepalen van een buffer van 7500 meter rond spoor- en waterwegen.

Niet alle informatie is altijd beschikbaar in vectorformaat. Gegevens over de adresdichtheid van de PTT en over bodemsoorten zijn alleen in rasterformaat voorhanden. Deze kunnen nu toch eenvoudig worden gebruikt. Ook voor de analyses maakt de applicatie gebruik van de rasterkaarten.

Voor de rasterkaarten is de minimale grootte van een cel vastgesteld op honderd bij honderd meter. Voor de Randstad, de projectregio, betekent dit gauw twee miljoen cellen. Toch vraagt het combineren van zo'n twintig kaarten niet meer dan twee minuten.

Met de *BackYard Verkenner* wordt de zoekruimte bepaald: de ruimte die na de uitsluitende en de rangschikkende fasen overblijft. Deze zoekruimte vormt het kader dat door de rijks-overheid wordt aangeboden. Binnen dat kader moet verder worden gezocht naar de meest geschikte locatie voor een afvalinrichting. Met de *BackYard Verkenner* verkrijgt de RPD inzicht in de grootte van de zoekruimte en de gevoeligheid van de zoekruimte voor de criteria.

René Idema is medewerker van Koninklijk Ingenieurs- en Architectenbureau HASKONING, Jan Schuur is medewerker van de Rijksplanologische Dienst.